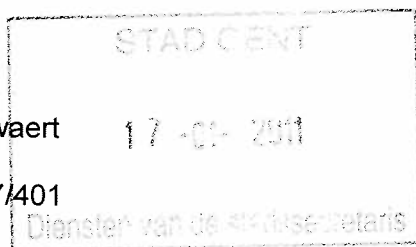

Vlaamse overheid

Stad Gent
Dienst Economie
t.a.v. Tine Van Hauwaert

Sint Niklaasstraat 27/401
9000 Gent

Departement Leefmilieu, Natuur
en Energie

Milieu-, Natuur- en Energiebeleid

Dienst Veiligheidsrapportering

Koning Albert II-laan 20 bus 8

1000 Brussel

Tel 02 553 80 35 - Fax 02 553 21 25

seveso@vlaanderen.be

uw bericht van

uw kenmerk

ons kenmerk

bijlagen

AMNE/VR/KD/2011/RVR 11/01

1 verslag

3 rapporten

1 CD ROM

vragen naar / e-mail

Kathleen Derbaix

Kathleen.derbaix@lne.vlaanderen.be

telefoonnr.

02/553 74 86

datum

13/01/2011

**Betreft: Ruimtelijk veiligheidsrapport voor gemeentelijk Ruimtelijk
Uitvoeringsplan nr. 150 Wondelgemse Meersen (versie RUP dd. maart 2010).**

Geachte,

In verband met het ruimtelijk veiligheidsrapport (RVR) bij het gemeentelijk RUP nr 150 Wondelgemse Meersen (versie RUP dd. maart 2010) te Gent deel ik u mee dat dit ruimtelijk veiligheidsrapport werd goedgekeurd en afgestempeld met de volgende code:

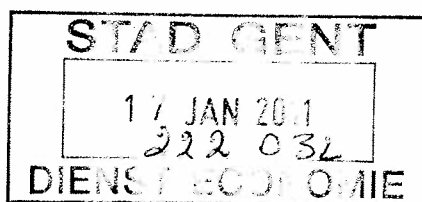
Goedkeuringscode **RVR/11/01**

Goedgekeurd op 12/01/2011

Als bijlage ontvangt u een afschrift van het RVR-verslag en 4 papieren en 1 elektronisch exemplaar van het goedgekeurde rapport.

Hoogachtend,

Paul Van Snick
Algemeen Directeur
Afdelingshoofd AMNEB

RVR-verslag	
Goedkeuringsnummer	RVR/11/01
Datum	12/01/2011
Bestemd voor	(vertegenwoordiger initiatiefnemer) Tine Vanhauwaert Stad Gent – Dienst Economie Departement Werk en Economie
Verslaggever	(erkende VR-deskundige) Dhr. Frank Maesen (Sertius) (dienst VR) Kathleen Derbaix

RVR-verslag

Gemeentelijk RUP 'nr 150 Wondelgemse Meersen'

met goedkeuringsnummer RVR/11/01

1. REDEN TOT HET OPSTELLEN VAN EEN RUIMTELIJK VEILIGHEIDSRAPPORT

Voorliggend ruimtelijk veiligheidsrapport (RVR) werd opgemaakt in opdracht van de Stad Gent en kadert binnen het proces tot het vaststellen van het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan nr150 Wondelgemse Meersen (RVR is gebaseerd op het concept voorontwerp van het plan dd. 10 maart 2010).

Dit ruimtelijk veiligheidsrapport onderzoekt de externe veiligheidsaspecten waarmee rekening dient te worden behouden bij de opmaak van dit RUP: enerzijds bij de inplanting van inrichtingen met gevaarlijke stoffen¹, anderzijds bij (nieuwe) ontwikkelingen in de omgeving van dergelijke inrichtingen. Meer bepaald worden in dit RUP een aantal zones voor bedrijvigheid gepland alsook een aantal aandachtsgebieden².

Aan inrichtingen waarin belangrijke hoeveelheden gevaarlijke stoffen aanwezig zijn en die daardoor onder de toepassing van de Seveso II-richtlijn vallen, zijn risico's van zware ongevallen verbonden. De Seveso II-richtlijn vraagt expliciet om in het beleid inzake ruimtelijke ordening hiermee rekening te houden³. Om aldus binnen de besluitvorming van het RUP rekening te houden met de risico's verbonden aan de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen in Seveso-inrichtingen, zowel ten aanzien van de mens als van het milieu, werd in voorliggend RVR hieromtrent een evaluatie uitgevoerd.

Het RVR werd in overeenstemming met de vigerende regelgeving opgemaakt door een erkend VR-deskundige, m.n. Frank Maesen van Sertius.

¹ Bedoeld wordt de stoffen die opgenomen zijn in deel 1 van bijlage 1 bij de Seveso II-richtlijn, of die de gevaarskenmerken vertonen van deel II van bijlage I bij de Seveso II-richtlijn.

² Zoals gedefinieerd in het besluit van de Vlaamse Regering van 26 januari 2007 houdende nadere regels inzake de ruimtelijke veiligheidsrapportage

³ Er wordt hier gerefereerd aan artikel 12 van de Seveso II-richtlijn.

2. INHOUDELIJKE TOETSING

2.1. ALGEMEEN

In het voorliggend voorontwerp van RUP worden – voor wat betreft het aspect externe veiligheid – volgende relevante zones bestemd:

- zone Z1/Z1' als een zone voor lokale bedrijvigheid. De aanwezige (reeds zonevreemde) woningen in zone Z1 zullen bij de realisatie van de geplande ontwikkelingen in dit RUP onteigend worden, zodoende werd er bij de evaluatie van het plan geen rekening gehouden met deze woningen
- Zone Z2 als een zone voor bedrijvigheid en grootschalige recreatie, waarin voorzien wordt in de bestemming en uitbreiding van een door publiek bezochte plaats (i.h.b. het Galveston gebouw)
- Zone Z2' als een zone voor bedrijvigheid
- Z9: twee zones voor woningen, één ter hoogte van de Limbastraat, en één ten noorden van het plangebied

In dit Ruimtelijk Veiligheidsrapport werd uitgegaan van een verbod op het inplanten van Seveso-inrichtingen in zone Z1' (het betreft een zone bestemd als een zone voor lokale bedrijvigheid, waar enkel dienstverlenende bedrijven zijn toegelaten).

Naast de toekomstige ontwikkelingen ten gevolge van dit plan werd in het Ruimtelijk Veiligheidsrapport ook rekening gehouden met de geplande inplanting van een forensisch psychiatrisch instituut, aangrenzend aan een deel van het plangebied. Bij het opmaken van de risicozoneringsskaarten (zie verder) werd deze ontwikkeling in rekening gebracht als een aanwezige kwetsbare locatie.

2.2. EVALUATIE VAN DE INVLOED VAN HET RUIMTELIJK UITVOERINGSPLAN OP DE RISICO'S OP ZWAARE ONGEVALLLEN VOOR MENS EN MILIEU

2.2.1. METHODIEK

De methodiek voor de bepaling en beoordeling van de risico's op zware ongevallen voor mens en milieu in het kader van het RVR vindt logischerwijze zijn oorsprong in de werkwijze die reeds toegepast wordt in omgevingsveiligheidsrapportage (OVR), waarbij de mensrisico's kwantitatief worden bepaald. Het hiertoe aangewende systeem, het zgn. subselectiesysteem, is een indexeringsmethode die toelaat een onderscheid te maken tussen de delen van een inrichting waarvan verwacht kan worden dat ze geen relevante bijdrage leveren tot het externe risico en andere delen waarvan dat mogelijk wel kan verwacht worden. Voor de evaluatie wordt in het RVR hetzelfde toetsingskader gehanteerd als bij de beoordeling van inrichtingen in het kader van het omgevingsveiligheidsrapport, en dit omwille van consistentie.

Het ruimtelijk veiligheidsrapport evalueert enerzijds de geplande ontwikkelingen rond bestaande Seveso-inrichtingen, en anderzijds ook de potentie van de geplande bedrijventerreinen voor de inplanting van Seveso-inrichtingen, rekening houdend met de bestaande (en in het RUP geplande wijzigingen in de) omgeving.

De methodiek voor de bepaling en beoordeling van de risico's op zware ongevallen voor mens en milieu in het kader van het RVR vindt zijn oorsprong in de werkwijze die reeds toegepast wordt in de omgevingsveiligheidsrapportage.

De gebruikte methodiek laat toe om

- Enerzijds de mogelijke invloed van de plannen in de omgeving van bestaande Seveso-inrichtingen te evalueren (zie verder, §2.2.2.), en

- Anderzijds om een evaluatie te maken van de mogelijkheid om in bepaalde deelgebieden nieuwe Seveso-inrichtingen in te planten, en dit op basis van de zogenaamde zoneringskaarten (zie verder, § 2.2.3.).

Hierbij dient wel opgemerkt te worden dat het aspect van het groepsrisico⁴ geen deel uitmaakt van de gebruikte methodiek. Voor situaties waarbij er belangrijke aantallen personen in de omgeving aanwezig (kunnen) zijn, wordt dit aspect afzonderlijk beoordeeld.

Verder wordt in het rapport ook een veiligheidszoning opgesteld, waarbuiten, zonder gevaar voor de aantasting van de in het RVR berekende draagkracht, gebieden met woonfunctie dan wel kwetsbare locaties kunnen ingeplant worden.

Daarnaast worden in de evaluatie in dit rapport ook een aantal aandachtspunten en beperkingen meegegeven.

2.2.2. EVALUATIE VAN NIEUWE ONTWIKKELING TEN OPZICHTE VAN BESTAANDE SEVESO-INRICHTINGEN

Binnen de afbakeningslijn van bovengenoemd RUP incl. een zone van 2km errond zijn 10 Seveso-inrichtingen⁵ aanwezig. Aan de hand van de informatie uit de kennisgevingen en veiligheidsrapporten werd een inschatting gemaakt van de verzoenbaarheid van de geplande ontwikkelingen ten opzichte van deze inrichtingen.

In het bijzonder diende aandacht te worden besteed aan de in het voorliggend RUP geplande zones voor wonen ter hoogte van de Limbastraat en in het noordoostelijk deel van het plangebied, en aan het gebied bestemd voor bedrijvigheid en grootschalige recreatie ten zuiden, gezien deze invulling kan beschouwd worden als een door publiek bezocht gebied, en zijn invloed kan hebben op het groepsrisico van de bestaande Seveso-inrichtingen.

Uit deze evaluatie kan besloten worden dat de geplande ontwikkelingen nagenoeg geen invloed hebben op de risico-evaluatie van deze Seveso-inrichtingen. Dit omwille van het feit dat:

- (1) de bestaande, zonevreemde woningen aan de Limbastraat in het kader van de risico-evaluatie van de bestaande bedrijven sinds de invoering van het [besluit RVR]² reeds werden aanzien als een gebied met woonfunctie
- (2) de zone voor wonen in het noordoosten aansluit aan bij een bestaand woongebied en voor alle bedrijven op een voldoende ruime afstand is gelegen is
- (3) in de zone voor grootschalige recreatie enerzijds reeds een door publiek bezocht gebouw aanwezig is (waarmee bij de risico-evaluatie van de bestaande bedrijven reeds rekening werd gehouden), en anderzijds dat deze ontwikkeling op een voldoende grote afstand ligt van de bestaande Seveso-inrichtingen, zodat een eventuele invloed – door een stijging van de aanwezige personen - op het groepsrisico van de bestaande Seveso-inrichtingen minimaal wordt ingeschat.

⁴ Het groepsrisico is de kans per jaar dat een aantal personen in de omgeving van een inrichting gelijktijdig omkomt ten gevolge van een zwaar ongeval binnen die inrichting.

⁵ In het rapport wordt melding gemaakt van 11 Seveso-inrichtingen. Ondertussen is één van de betrokken Lage drempel inrichtingen (met name Vyncolit) geen Seveso-inrochting meer.

2.2.3. EVALUATIE VAN POTENTIEEL NIEUWE SEVESO-INRICHTINGEN TEN OPZICHTE VAN DE (ONTWIKKELINGEN IN DE) OMGEVING

Zoals reeds eerder aangehaald worden binnen dit RUP 4 zones (Z1, Z1', Z2 en Z2') voor bedrijvigheid ingepland. Het onderzoek naar de draagkracht van de industriegebieden voor de inplanting van Seveso-inrichtingen beperkt zich tot de zones Z1, Z2 en Z2' omdat in het RUP en het RVR is uitgegaan van een verbod op het inplanten van Sevesobedrijven in zone Z1'. Deze zone wordt dan ook niet onderzocht naar de mogelijke draagkracht voor het inplanten van Seveso-inrichtingen.

Voor deze zones wordt - rekening houdend met de bestaande omgeving en de geplande ontwikkelingen in de omgeving - de draagkracht voor de vestiging van Seveso-inrichtingen op deze gebieden onderzocht en gevisualiseerd onder de vorm van risicozoneringskaarten.

Op basis van deze evaluatie kan besloten worden dat **Zone 1** de grootste draagkracht heeft, en dus het meest geschikt is voor de vestiging van Seveso-inrichtingen, gevolgd door de zone Z2 en zone Z2', waar (in beide gevallen) de potenties een stuk lager worden ingeschat, door de aanwezigheid van een aantal aandachtsgebieden vlakbij:

Omwille van de aanwezigheid (en de voorziene toekomstige ontwikkelingen zoals voorzien door dit RUP) van het Galvestongebouw in **Zone Z2**, en dus de mogelijke aanwezigheid van veel publiek in zone Z2, en het feit dat daarnaast slechts een beperkte oppervlakte beschikbaar is, wordt aanbevolen om in zone Z2 de inplanting van Seveso-inrichtingen expliciet uit te sluiten in het RUP. Immers, los van de zoneringskaarten zal hier het aspect groepsrisico een bijkomende beperkende factor betekenen.

Wat de **Zone Z2'** betreft, ook voor deze zone werd een risicozonering uitgewerkt. Uit deze zonering blijkt dat ook hier de draagkracht zeer beperkt is, voornamelijk omwille de aangrenzende zone voor wonen in de Limbastraat en omwille van de inplanting van het Forensisch Psychiatrisch Centrum ten westen. In deze zone bevindt zich momenteel het bedrijf Bruggeman, waar licht ontvlambare vloeistoffen aanwezig zijn, in hoeveelheden beneden de Seveso-drempelwaarden. Het uitsluiten van Seveso-bedrijvigheid in deze zone Z2' zou aldus een beperking (kunnen) opleggen aan de toekomstperspectieven van dit bedrijf. Anderzijds stelt de deskundige (terecht) dat door het niet uitsluiten van Seveso-bedrijvigheid in deze zone, de aandacht wordt gevestigd op dit ruimtelijk veiligheidsrapport dat juist tot doel heeft de vergunningsverlenende overheid er attent op te maken dat er rekening dient te worden gehouden met het aspect externe veiligheid. De extern deskundige voegt er nog aan toe dat er ook voor niet-Sevesobedrijven waaraan externe risico's verbonden zijn, aandacht moet zijn voor hun verzoenbaarheid met de omgeving. De inplanting van dergelijke inrichtingen kan immers ook met deze methodiek geëvalueerd worden.

Bijkomend dient ook rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van een ondergrondse hoge druk aardgasleiding ter hoogte van het kanaal, en aangrenzend aan **zone Z2'**.

Tot slot kan ook opgemerkt worden dat, omwille van het feit dat de zonevreemde woningen aan de Limbastraat en het door publiek bezochte gebouw in zone Z2' (het Galvestongebouw) in de huidige situatie reeds een gebied met woonfuncties vormen, dit plan op zich (bijna) geen invloed heeft op de draagkracht van **zone Z2'**.

2.3. OPGAVE VAN MOEILIKHEDEN, TECHNISCHE LEEMTEN EN ONTBREKENDE KENNIS

De bepaling van de milieurisico's ten gevolge van zware ongevallen gebeurt op dit moment enkel op een hoofdzakelijk kwalitatieve wijze, daarenboven is er nog maar weinig ervaring inzake de inschatting ervan. Dit betekent dat het doorvoeren van een ruimtelijke zonering m.b.t. milieurisico's op dit ogenblik niet echt mogelijk is wegens de vele leemten in de kennis, door de grote diversiteit aan schadereceptoren, door het ontbreken van risicocriteria, etc.

Daarnaast dient –zoals reeds eerder gemeld – ook opgemerkt te worden dat bij de risicozonering geen rekening wordt gehouden met de invloed van bepaalde ontwikkelingen op het groepsrisico van mogelijke

Seveso-inrichtingen. Daarvoor is meer concrete informatie over de inrichting én de betrokken ontwikkeling nodig die op dit moment nog niet voorhanden is. Binnen dit RVR wordt dit aspect afzonderlijk beoordeeld.

3. ADVIES VAN DE DIENST VR

De in het rapport weergegeven zoneringskaarten voor zone Z1, Z2 en Z2' bieden de mogelijkheid om bij het onderzoek naar de inplanting van nieuwe bedrijven een snelle screening uit te voeren met betrekking tot de mogelijkheden van aard en hoeveelheden aan gevaarlijke stoffen bij deze inrichtingen. Deze zoneringskaarten zijn niet uitsluitend te gebruiken voor Seveso-plichtige activiteiten maar kunnen ook voor inrichtingen met gevaarlijke producten onder de Sevesodrempel worden gebruikt. Bij twijfel, of wanneer niet voldaan wordt aan de scheidingsafstanden bekomen uit de zoneringsmethodiek kan aan de hand van een gedetailleerde analyse onderzocht worden of de betrokken (Seveso-)inrichting voldoet aan de criteria met betrekking tot externe veiligheid.

De beslissing om in het RUP in **zone Z1'** a priori (zonder onderzoek) Seveso-inrichtingen uit te sluiten wordt in het RVR niet in vraag gesteld, mede gezien de aangrenzende aanwezigheid van een gebied met woonfunctie. Voor deze zone dient het verbod op Seveso-inrichtingen dus behouden te blijven in het RUP. Dit verbod kan best als volgt omschreven worden: " het inplanten van inrichtingen zoals bedoeld in art. 3 van het samenwerkingsakkoord van 21 juni 1999 tussen de Federale Staat, het Vlaams Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de beheersing van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken" is niet toegelaten.

Uit de risicozoneringskaarten blijkt duidelijk dat zone Z1 het meest geschikt is voor de inplanting van Seveso-inrichtingen, in de zones Z2 en Z2' is de draagkracht heel beperkt.

Voor **zone Z1** adviseert de dienst VR dan ook om in deze zone in het RUP geen algemeen verbod op de inplanting van Seveso-inrichtingen in te schrijven, maar de mogelijkheid tot inplanting/ontwikkeling van deze bedrijven te koppelen aan het risiconiveau dat gepaard gaat met de betreffende activiteit. De dienst VR adviseert om in de toelichtingsnota van het RUP en in (de toelichtende kolom van de) stedenbouwkundige voorschriften van deze zone **te verwijzen naar het bestaan van het RVR en de daarin opgenomen draagkracht zoals weergegeven op de risicozoneringskaarten**. De zoneringskaarten dienen in de toekomst immers een handleiding te zijn ten behoeve van de stedenbouwkundige ambtenaren, projectontwikkelaars en andere belanghebbenden, voor het zoeken naar de best passende locatie voor inplanting van nieuwe (Seveso-) inrichtingen.

Voor wat **zone Z2** betreft wordt aanbevolen om in deze zone, omwille van de 'gemengde' bestemming (zone voor bedrijvigheid en grootschalige recreatie) een algemeen verbod op de inplanting van Seveso-inrichtingen op te nemen, aangezien zich in deze zone (sowieso al vrij beperkte zone) een aandachtsgebied situeert.

Voor **zone Z2'** laat de dienst VR de keuze aan de initiatiefnemer van het RUP. Uit het Ruimtelijk veiligheidsrapport blijkt de draagkracht weliswaar klein, omwille van de aanpalende aanwezigheid van een gebied met woonfunctie, een kwetsbare locatie en een door publiek bezocht gebouw/gebied, maar niet onbestaand.

Tot slot geeft de dienst VR nog mee dat uit de veiligheidszoneringskaarten afgeleid kan worden waar, zonder de berekende draagkracht aan te tasten, zich de mogelijkheid voordoet om aandachtsgebieden (in het bijzonder gebieden met woonfunctie en kwetsbare locaties) in te plannen.

4. BESLUIT

Het voorliggend ruimtelijk veiligheidsrapport is opgesteld volgens de geldende regelgeving en bevat de elementen die deze regelgeving voorschrijft. De dienst VR keurt het voorliggend RVR bij RUP 150 "Wondelgemse Meersen (versie 10 maart 2010)" goed.

Kathleen Derbaix

Dossierbehandelaar

Dienst Veiligheidsrapportering

Paul Van Snick

Algemeen directeur

Afdelingshoofd AMNEB